

121 547

I

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM

Die Iovis 22. Decembris.

M. GERMANO PREAVX, Doctore Medico, Præside.

An Causum, rigor superveniens, solvat?

I.

ASSIDVÆ febris species plurimæ; omnes ex se lethales; harum nulla est quæ intermittat, nulla quæ non remittat; incomitata nulla progreditur, sed suis quæque stipata Symptomatis, quibus internoscatur ab aliis. In hac æstuant intima extimis agentibus, in illa jactantur ægri omnis figuræ impatientes & loci, alia grassatur insidiosè, & ægros nihil tale cogitantes opprimit, fallit assidentes, ludit & Medicos vel peritissimos: In alia rigent ægri ardentque vicibus interpolatis & inconstantibus. Quæ deurente caliditate & inextinguibili siti cruciat laborantem, ea propriè Causus audit; quam pituitosa falsa æquabilis sanguinis moles putrescens, Cælum humidius aut anni constitutio excitarit caliginosa, ea Causi nomine haud donanda.

II.

QVI febrem ortam ab inflammatione visceris alicuius Causum appellarit, nescit is propria morborum

nomina; ea quippe licèt inflammatio, flammeave viscerum dispositio, Causi comes ferè sit individua, at nusquam Causus immo nec febris nominanda. Causus is esto legitimus, quem bilis intra venas majores, maximè jecoris, pulmonis & ventriculi putrescens accenderit, è quibus ob viciniam vasorumque communionem bilis inquinata, cor assiduò ferit & continenter aut tetrum putremque vaporem in ipsum emittit, è quo per arterias fuso febris fit ardentissima, cujus æstus tantus interdum, ut non modò viscera nutritia, sed etiam partes extimas exsiccet & exurat; unde sitis quæ nullo potu, nullâ frigidi aëris inspiratione queat sedari, maximè si cum incendio viscerum & extremorum algore conjuncta fuerit; tumque Causus naturâ superior & arte, ægrum intra primum quaternarium tollit è medio; at mitior ipse si fuerit, sedatur aliquando absumptâ bile putri ab ardore febrili, sæpius cum eam natura vi quâ pollet alienorum excretrice, jam superatam & edomitam in vasis majoribus, hæmorrhagiâ, sudore, vomitu, aut alvi dejectione exturbarit è corpore.

I I I.

QVVM acer humor in sensiles corporis partes irruit plurimus & confertim, eum excitat motum quem horripilationem vulgares Medici minùs ineptè quàm barbarè, Galli græcam vocem etiamnum retinentes *φρίσσειν* dixere. Tum sanguis unà cum calore in intima corporis & viscera nutritia nutat, partesque extimæ quòd longiùs absint à fonte caloris exangues fiunt & perfrigerantur. At si calor nativus in eo recessu suffocetur aut restinguatur, facto fungitur æger, sin autem in eo recursu ad partes intimas adauctus & conjunctis veluti copiis, causis quæ vim intulerint, obsistat, sit adjutor & instrumentum facultatis aliena excernentis; quæ partibus inest singulis. Ea quippe

jam ex se parata ad ea quæ laceſſunt excernenda, id præſtat alacrius ſubſidio caloris è profundo remeantis, qui motu & impetu valido extundit id omne quod inſenſum, per loca obſequioſa in quibus nec anguſtia nec obſtructio obſtant excretioni eamve morantur: ſic ſæpius per cutim, ea quæ vim intulerant, extrudit; aliquando per vomitum, nonnunquam & per alvum inferiorem, quæque parte à ſe in vicinam amoliente donec ex omnibus propuſſata foras excludantur.

I V.

RIGOR qui totius compaginis valida concuſſio, cum inſigni læſione nativi caloris valentis atque vegeti, apparet interdum in Cauſo primo morbi die ſigno nec bono nec malo, nonnunquam ſecundo vel tertio malis ægri rebus, ut qui vel phlegmonen ſuppuratam; vel criſim fruſtra tentatam denuntiet, intempetiſtimum naturæ conatum arguat & inanem quo materia febrilis movetur non amovetur, vehementi concuſſione vires dejiciat, calorem augeat & febrem, frigore actiones interpellat omnes & metum afferat tranſlationis periculoſæ. Lethalis non rarò ſuſcitatur in ipſa declinatione, cum jam fractæ vires & effæctæ, excretionem ſi quam moliatur, nequeant ſuſtinere, aut ejus humoris fiat evacuatio, à qua plus detrimenti ſperandum quàm emolumenti. Solus ille ſalutaris & ſupervenientiſ dicendus, qui in ipſo Cauſi ſtatu, aut ſtatim poſt ipſum, ægrotantem invadit, non per epigeneſim & impetu materiæ morbificæ à foco febrili in muſculos exundantis, ſed motu naturæ victricis ad excluſionem humoris febrilis jam bellè concocti atque maturati ſe ſe accingentis, die maximè critico & impari, jam ante præmonſtratus, cum evacuationis facili tolerantia & ſymptomatum omnium levatione.

RIGOR in Cauſo repente ſubortus, ſi lege critica fiat & ſuſcipiatur bilis febriferæ larga vacuatione ipſum ſic delet, ejus ut nulla ſuperſint veſtigia; ipſa quippe in venis & arteriis primùm maturata, victa, & edomita, collecto calore & ſpiritu naturâ duce ab imis partibus in habitum corporis, à magnis venis & arteriis in minores, ab eis in panniculum carnoſum & cutim partes maximè ſenſiles immigrat, quas ſic vellicat & pungit, ut rigorem excitet, à quo varia cientur excretionum genera, prout impuſus à naturâ curſum inflexerit humor, & in hanc illamve partem inſilerit; hinc vehementi concuſſione repente oboriuntur hæmorrhagia, bilioſorum vomitus, ſudor uberior, aut dejectio laudabilis, quæ ſingula vel omnia perutili & liberali vacuatione humoris bilioſi Cauſum deducunt ad integritatem, ut metus omnis abſit recidivæ vel permutationis in morbum mitiorem eumve quæque pernicioſa ac ipſe Cauſus valeat inferre Symptomata.

I *Ergo Cauſum, rigor ſuperveniens, ſolvit.*

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI

M. Claudius de Fradet.
M. Zeydus Lebel.
M. Abrahamus Thévart.

M. Nicolâus Lienard.
M. Philippus Dauté.
M. Nicolaus Morin.

M. Claudius Perraut.
M. Juſſanus Fontaine.
M. Franciſcus Fajot.

Proponebat Lutetiæ CLAUDIUS BERGER,
Parifinus, A. R. S. H. M. D. C. LXVII.

Ex Typographia FRANCISCI MUGUET, Regis ac Illuſtriſſi.
Archiepifcopi Parif. Typographi.